

Torpedovka B št. 69 prispela v Belgrad
BELGRAD, 7. Danes predpoldne je prispela semkaj italijanska torpedovka B št. 69.

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo
še ni sklenjen

LJUBLJANA, 7. «Slov. Narod» javlja: V diplomatskih krogih je že snoti vzbudilo znatno presenečenje poročilo o poteku včerajšnje seje ministrskega sveta. Posebno na snoti soore pri francoskem poslanstvu so živahno diskutirali stališče vlade, oziroma stališče, katero je zavzel minister prosvete Svetozar Pribičević na pram posamnim jugoslovenskim konvencijam, predloženim v obdobju. Minister Pribičević je glede šolstva zavzel stališče, ki se ne strinja z zahtevami italijanske vlade. Pri debati o posamnih konvencijah se je minister Pribičević načelno izjavil proti 21. konvenciji, ki ureja šolstvo v korist Italijanom na našem ozemlju. Italijani zahtevajo zase pravico, da lahko v gotovih krajih osnujejo ne le osnovne šole, marveč tudi srednje in strokovne šole. Italijanska vlada pa ni pripravljena dati sličnih koncesij našemu jugoslovenskemu narodu. Ministrski svet je soglasno s stališčem ministra prosvete Pribičevića.

Zanimivo je dejstvo, da so vsi politični in diplomatski krogi že popolnoma računali na odobrenje sporazuma med Jugoslavijo in Italijo. Italijanska vlada je že odredila vse potrebno za izpraznitve tretje dalmatinske cone in Sušaka in bi se bila izprazniti izvršila tekom petih dni. Za soboto je bil že italijanski zunanji minister Schanzer napovedal daljši govor, v katerem bi bil naglašal važnost sporazuma med obema sosedoma. Tudi o tem dejstvu se je med diplomatskimi krogi mnogo razpravljalo in govorilo. Splošno je poročilo o seji napravilo mučen vtis. Opažati je bilo, da je italijanski poslanik grof Manzoni v zelo težavi situaciji.

Jugoslovensko državno posojilo
podpisano

BELGRAD, 6. Finančni minister dr. Kumanudi je končno s zastopniki Blerove skupine zaključil državno posojilo. V soboto zvečer so bila zadevna pogajanja zaključena. V nedeljo je bila posojilna pogodba že ob 7.30 definitivno podpisana. Med ostalimi pogoji zahteva vlada, da se ji takoj po parlamentarnem odobrenju nakazuje potek čez 25 milijonov dolarjev, ostane 5 milijonov pozneje. Večji znesek 70 milijonov dolarjev pa se določi za gradnjo Jadranske železnice in jadranske pristanišče. Gradnjo železnice prevzame družba «Limit». S to družbo je sklenjena posebna pogodba in so določeni točni pogoji za nabavo železniškega omrežja v Sloveniji, Hrvaški, v Bosni in Dalmaciji. Emissijski kurz znaša 85.75. Obrestna mera 8%.

Čehoslovaška
Francoski dar Čehoslovaški

PRAGA, 7. Francoska vlada je darovala čehoslovaški republiki 110 aeroplanov.

Nesoglasja na kongresu v Pragi

PRAGA, 7. Udrženje za Zvezo narodov je imelo svojo drugo plenarno sejo, na kateri so odposlanci Poljske in Male entente podpirani od francoskih in švicarskih odposlancev zahtevali, da se odgodi sklep o vprašanju postopanja z manjšinami v svrhu, da se uvedejo neke spremembe. Odposlanci Belgije in Nemčije pa so zahtevali takojšnje sklepanje v smislu predloženega poročila. Poslednji predlog je prešel s 55 proti 40 glasovom. V skladu tega glasovanja so izjavili odposlanci Poljske in Male entente, da se odtegnejo od nadaljnjega sodelovanja na konferenci.

Francija
Udeležba Francije na konferenci v Haagu

PARIZ, 7. Francoska vlada ni še ničesar odločila glede svoje udeležbe na konferenci v Haagu, sicer pa bo kmalu kaj sklenila. Bržkone bo Francija zastopana po finančnih in gospodarskih izvedenih vsaj na sestankih, ki se bodo vršili od 15. do 25. junija med zavezniki in neutralnimi brez udeležbe zastopnikov Rusije. Vsekakor si francoska vlada pridržuje, da se nadalje ne bo udeleževala razprav, na katerih bodo nastopali tudi Rusi, ako bo imela vtis, da se ne bodo spoštovali pogoji, navedeni v njeni spomenici od 1. junija t. l.

PODLISTEK
I. S. TURGENJEV:
RUDIN (13)
(Iz rusčine prevedel Ivan Vouk.)

Pigasov se je nasmešnil in naglo šinil s pogledom Dario Mihajlovno.

— In ali je vam jasno? — je zopet izpregovoril in obrnil svoj listič obraz k Rudinu.

— Meni? Jasno.

— Hm... seveda, vi to bolje znate.

— Ali vas boli glava? — je vprašala Aleksandra Pavlovna Dario Mihajlovno.

— Ne. Le tako mi je... C'est nerveux.

— Oprostite moji radovednosti... je začel zopet z nosljajevim glaskom Pigasov: — vaš znanec, gospod baron Muffel... tako se mi vsaj zdi, da se imenujejo?

— Tako je.

— Ali se gospod baron Muffel posebno peča s politično ekonomijo, ali pa se bavi s tem zanimivim predmetom le v svojih prostih urah, ki mu ostanejo po posvetnih zadevah in službenem delu?

Rudin je bistro pogledal Pigasova.

— Baron je v tej stroki samouk... je odgovoril oni in rahlo zardel: — toda v njegovih razpravah je mnogo resničnega in zanimivega.

— Ne morem se pripraviti z vami, ker ne poznam razprave... toda drznem se vprašati vas, ali govorite delo vašega prijatelja barona Muffela bolj na splošno o zaključkih kakor pa o faktih.

Iz reparacijske komisije

PARIZ, 7. Danes predpoldne se bo sestala reparacijska komisija, da službeno odloči glede odgovora, ki se ima dati na predlog mednarodnega odbora bankirjev. «Temps» pravi, da je imela reparacijska komisija včeraj od 11 do 13 službeno sejo, na kateri so se razpravljala mnenja raznih delegatov. Dalje poroča «Temps», da je imel Louis Dubois, francoski delegat in predsednik reparacijske komisije, včeraj predpoldne pred službeno sejo komisije razgovor s Poincaréjem.

Pretrsevanje jurističnih vprašanj na poslaniški konferenci

PARIZ, 7. Sestali so se v zunanem ministrstvu francoski, italijanski, angleški in japonski juristi, da rešijo razna vprašanja jurističnega značaja, ki so sedaj pereča na poslaniški konferenci.

Anglija
Tiha poroka bivšega min. preds. Greya

PARIZ, 7. «Echo de Paris» poroča iz Londona, da je vest, da se je predvčerajšnjem vršila poroka bivšega ministrskega predsednika Greya v prisotnosti le par njegovih sorodnikov, povzročila v vseh londonskih političnih krogih veliko začudenje. Zaroka je bila čer natančno lanskega leta v mesecu novembru, toda o poroki so izvedeli tudi njegovi najintimnejši prijatelji še le iz listov.

Nova napetost med Anglijo in Irsko
Pogajanja se nadaljujejo

LONDON, 7. Tukajšnje javno mnenje se nahaja pod vtisom nove napetosti med Anglijo in Irsko. Vzrok te nove krize je znana pogodba med začasno vlado irske svobodne države in voditeljem irskih republikancev De Valero. Drugi vzrok nesoglasja med obema vladama pa je načrt za ustavo Svobodne irske države. Znano je, da se je že pri pogajanjih o sklenitvi mirovne pogodbe kakor tudi v pogodbi sami navajala kot zgled za ustavo irske uredbe Kanade. Sedanjí načrt za irsko ustavo, ki ga je izdelala irska začasna vlada, pa je ba je v popolnem nasprotju z angleško-irsko mirovno pogodbo.

Vsled tega je povabila angleška vlada pred kratkim člane irske začasne vlade v London, da dobi od njih potrebna pojasnila. Sledila so pogajanja, ki trajajo še vedno in ki so prišla koncem preteklega tedna na mrtvo točko. London je Irsem odločno zagrozil, da bo smatral vsak poskus izigravanja angleško-irske pogodbe za kršitev pogodbe same, kar bi povzročilo razveljavljenje te poslednje.

Drugače pa je položaj zavrt v neprodinjo tajnost, ker besedilo načrta nove ustave še ni bilo objavljeno. Po nekaterih znamenjih pa se da celo sklepati, da pravi vzrok sedanje napetosti med Anglijo in Irsko ni pravzaprav v načrtu nove ustave, temveč v pogodbi o koalicijski vladi, ki jo je sklenila začasna vlada z irskimi republikanci. Upajo pa, da se bo odpravila tudi ta težkoca in da ne pride do nepopravljivega razdora, kateremu bi neizogibno sledil nov vojaški nastop Anglije proti Irski in nova zasedba Svobodne irske države po angleških četah.

Do sedaj je naloga angleške posadke v severni Irski omejena na obrambo ulsterskega ozemlja proti vpadom nerednih irskih čet. Preteklo nedeljo je prišlo do prvih spopadov med temi nerednimi četami in angleškim vojaštvom. Irske republikanske čete so bile potisnjene nazaj in precejšnja količina njihovega materiala je padla v roke sovražniku.

Pogajanja med angleško vlado in zastopniki irske vlade se nadaljujejo.

Nov aeroplan

LONDON, 7. Počrkusi z novim aeroplanom s perutnicami na vijak, ki so preglbne, ki ga je napravilo podjetje Framborough, tako dobro obnesli, da je vlada umeknila nagrado, ki jo je bila razpisala za iznajdbo takega aeroplana. Poskusi so se vršili tajno.

Odstop japonske vlade

NEW YORK, 7. Iz Tokija je prišla brzoglasna vest, da je japonska vlada odstopila.

— V njej so fakti in zaključki, ki temelje na faktih.

— Tako, tako. Po mojem mnenju... v tem slučaju gre tudi meni beseda: Jaz sem preživel tri leta v Derptu... vsi takozvani zaključki, vse hipoteze, vsi sistemi... oprostite, jaz sem provincijalec, zato govorim z vsakim človekom odkrito... so brez vrednosti. To je prazno umstvenost... s tem se samo ljudje begajo. Dajte nam faktov, gospoda, potem bo imelo vse to neko vrednost.

— To je res! je rekel Rudin. — Toda podati je treba vendar le tudi razlago faktov.

— Splošni zaključki, — je nadaljeval Pigasov: silno mi presedajo vsi ti zaključki, ti sklepi, te sodbe. Vse to temelji na takozvanih prepričanjih; vsakdo razlaga svoja prepričanja in zahteva poleg tega še to, da jih drugi upoštevajo, ter se ponaša z njimi... Eh!

In Pigasov je stresel s pestjo v zraku. Pandalevski se je zasmeljal.

— Imenitno! — je izpregovoril Rudin: — po vašem mnenju torej prepričanj sploh ni.

— Ne — jih sploh ni.

— To je vaše prepričanje.

— Da.

— Kako vendar trdite, da jih ni? Evo vam eno za primer.

Vsi v sobi so se spogledali in se zasmeljali.

— Dovolite, dovolite, ampak, — je začel Pigasov...

Amerika
Odnosaj med Ameriko in Rusijo

WASHINGTON, 6. Državni urad za zunanje zadeve je uradno naznanil g. Bahmetjevu, da ga Zedinjene države od 30. junija dalje ne bodo več priznavale za ruskega poslanika. Nota ameriške vlade pripominja, da ni ta sklep v nikali zvezi z vprašenjem priznanja sovjetske vlade s strani Zedinjenih držav.

G. Bahmetjev je bil ruski poslanik v Washingtonu se pod carsko vladavino. Ko je izbruhnila revolucija, ga je vlada kneza Lvova potrdila na njegovem mestu in isto je storila tudi vlada Kerenskega.

Nemčija
Scheidemannovo zdravje se boljša

KASSEL, 7. Scheidemannu gre na bolje, tako da se je mogel malo izprehoditi. Scheidemann ni bil ranjen in zdi se, da je bila tekočina, s katero ga je napadalec oblihl, le navaden vitriol. Prizadevanje policije, da bi izsledila napadalca, je ostalo brez uspeha.

Sedanja Factova vlada se v ničemer ne razlikuje od prejšnjih vlad. Grehi in slabosti, ki so se očitale Factovim prednikom, predvsem «slabiču» Bonomiju, so ostali neizpremenjeni in se vlečejo dalje od ene vlade do druge kot nekaj izvirnih greh vse notranje politike, za katerega mora delati vesoljna Italija budo pokoro. Politčne razmere so se pod sedanjo vlado znatno poslabšale, oblast zakona je še bolj propadla, državna oblastva in tudi sam parlament so prišli ob ves ugled. Načelo nasilja se sistematično uveljavlja in je postalo ravno pod Factovo vlado najizdatnejše politično orodje. Nedavni nastop fašistovskih zvez v Bolonji nam je jasno pokazal, da se je notranja politika preselila iz parlamenta na ulico. Na tisoče oboževanih fašistovskih četašev je bivaliralo po bolonjskih ulicah cele tedne, strahovali so oblastva in prebivalstvo, ne da bi se bila vlada upala nasproti proti njim in uporabiti svoja močna sredstva za vspostavitev normalnih razmer. Prišlo je tako daleč, da se je ministrski predsednik Facta moral pogajati z «vrhovnim vojvodom» fašizma poslancem Mussolinijem kot enak z enakim in mu pouditi glavo bolonjskega prefekta Morija, da bi svojim zvestim fašistom ukazal, naj se blagovolijo umekniti iz mesta in dovoliti vladi, da sme vzpostaviti javni red. V tem bolonjskem sporu je dokazal ministrski predsednik Facta, da je največji slabec med vsemi slabici, ki so držali v zadnjih letih v svojih rokah valet italijanskih vlad. Obenem pa se je na drugi strani jasno razodelo, da je Mussolini že sedaj eden najmočnejših činiteljev v vse italijanski politiki.

Obleganje Bolonje po fašistih je bilo tako značilen pojav, da nam je položaj v bolonjski pokrajini nudil miniaturno sliko splošnega političnega položaja v Italiji. Kakor se je bolonjski prefekt tresel par tednov pred zbranimi tisoči fašistovskih četašev, tako se nahaja tudi osrednja vlada v stalnem strahu pred revolverji in bombami vrhovnega poveljnika vseitalijanskega fašizma. Ni je zadeve, ki bi jo vlada smela rešiti brez dovoljenja fašistov, ni ga polja v notranji in zunanji politiki države, ki bi ga fašisti ne nadvladovali s svojim nasilnim vplivom. In tako je prišlo, da je dobila v italijanski državi stranicca, ki tvori neznanatno manjšino (niti 30 poslancev), odločilen vpliv na vsa politična opravila.

Takšno stanje stvari je abnormalno in protislovno. Dejstvo, da mora biti vsa Italija v strahu pred najmanjšo politično stranko, je znak globoke in nevarne krize, ki se ne da odpraviti z navadnim menjavanjem oseb na ministrskih stolcih. V tej kritični dobi strahu pred revolverji in bombami fašistov se je postavil na glavo ves politični red, na katerem sloni politični razvoj parlamentarnih držav. Parlamentarne večino so izgubile vsako veljavno in z njimi tudi parlament sam kot ustanova.

Toda Daria Mihajlovna je tlesnila z dlanmi in vzklila: «Bravo, bravo, Pigasov je poražen!» in mirno vzela klobuk iz Rudinovih rok.

— Prezgodaj se veselite, milostiva: za to je še čas! je izpregovoril nevoljno Pigasov.

— Nikakor ne zadostuje izustiti s potvorno samozavestjo krepko besedico. Treba je dokazati, ovreči... Sicer pa smo se oddaljili od predmeta našega spora.

— Dovolite, — je pripomnil hladnokrvno Rudin: stvar je zelo preprosta. Vi ne verujete v potrebnost splošnih zaključkov, vi ne verujete v prepričanje...

— Ne verujem, ne verujem, ničesar ne verujem.

— Izvrstno. Potem ste skeptik.

— Ne uvidevam potrebe rabiti tako učne besede. Sicer pa...

— Ne prekinjajte ga! — se je vmešala Daria Mihajlovna.

— Le da mu, le da mu, le da mu! je rekel sam pri sebi Pandalevski in se namuzal.

— S to besedo sem izrazil svojo misel, — je nadaljeval Rudin. — Vi jo razumete: čemu bi je torej ne rabili? Vi ničesar ne verujete... Čemu pa verujete v fakta?

— Čemu vendar? To je res nekaj imenitnega! Fakti so znana dejstva, vsakdo ve, kaj so fakti... Jaz sodim o njih po izkustvu po lastnem občutku.

— Ali vas občutek ne more prevariti? Občutek vam na pr. pravi, da gre sonce okoli zemlje... morda ne soglašate s Kopernikom. Bržkone tudi njemu ne verjamete?

Vse obraze je zopet izpreletel smeh in vse oči so se vprle v Rudina. «To ni glup človek», je pomislil vsakdo.

— Vi se radi šalite, — je rekel Pigasov, — to je seveda zelo originalno, toda ne spada k stvari.

— V tem, kar sem do sedaj povedal, je žalibog prav malo originalnega. To je že davno znano in je bilo že tisočkrat povedano. Saj se ne gre za to...

— Za kaj pa se gre potem? — je vprašal s precejšnjo nesramnostjo Pigasov.

V sličnih sporih je Pigasov sploščeta nore bril s svojim nasprotnikom, nato je postal grob, surov in končno je kljubovalno umolknil.

— Evo, za kaj se gre, — je nadaljeval Rudin: — moram reči, da obžalujem, če razumni ljudje v moji navzočnosti napadajo...

— Sisteme? — ga je prekinil Pigasov. — Pa recimo sisteme. Čemu vas tako plaši ta beseda? Vsak sistem je zasnovan na poznanju osnovnih zakonov, življenjskih splošnosti...

— Vendar pa jih ni mogoče ne spoznati, ne odkriti... mislim, da mi ne boste oporekali!

— Prosim. Seveda niso vsakemu dostopni in človek more tudi pogrešiti Vendar pa mislim, da soglašate z menoj v tem, da je Newton n. pr. odkril vsaj nekatere teh osnovnih zakonov. Recimo, da je bil genij,

Zveza narodov
Delovane Zveze narodov

ŽENEVA, 7. Finančni odsek Zveze narodov, ki ima nalogo, da prouči nekatera vprašanja, katera je genovska konferenca odstopila Zvezi narodov, je včeraj pričel s svojo sedmo sejo. Nekatere države so sporočile tajniku Zveze ukrepe, ki so jih napravile da izvršijo določila finanjske konference v Bruslju. Finančni odsek bo objavil poročila, ki mu dosepejo, in posebno poročila italijanske vlade, ki so zelo važna. Izdala se je važna knjiga o stanju esrednjih bank v različnih državah; nadaljevalo se bo z objavami o stanju drugih bank, kar bo bolje omogočilo pregled čez sedanje gibanje kapitala. Končno se je bavil odsek z nekimi vprašanji, ki mu jih je naložila genovska konferenca, pred vsem z vprašanjem doklad in izseljevanja kapitala.

Leninovo zdravje

MOSKVA, 7. Uradni list «Visotni» javlja, da gre Lenin po težki bolezni nasproti okrevanju.

GLOBOKA KRIZA

Fašizem se ne omejuje več samo na oboženo borbo proti takomimovanam protinardnim in prevratnim elementom, temveč skuša uveljavljati svojo moč tudi že proti vladi in proti vsem drugim političnim strankam brez razlike, in v danem slučaju jo bo uporabil tudi proti ustavi in, ako nanes potreba, tudi proti vladavini sami. Fašizem postaja čedalje bolj prepričan, da je on edini poklican, da reši Italijo iz sedanje globoke krize. Na zadnjem shodu fašistovske stranke je poslanec Mussolini sicer izjavil, da je njegova stranka končno opustila misel, da bi se nasilno polastila državne oblasti, toda vse zadržanje fašizma nam jasno priča, da je ta struja nenavadno oblastna in oblastljiva, da se čuti vsemogočo in da nima niti najmanjše volje trpeti, da bi se v Italiji vladalo brez nje ali celo proti njej.

Na ta način se fašistovski vprašanje v italijanskem političnem življenju počasi razodeva in zadobiva polagoma določene oblike. Medtem ko so se smatrali do pred kratkim vsi pokreti fašizma za kolikortoliko brezpomembne in hipne epizode, ki so bile po mnenju posameznih ministrov celo upravičene, se je začela ta struja izpreminjati v zadnjem času v težko moro, ki še sedaj neprijetno tišči na prsi italijanskega meščanstva in italijanske vlade same. Zdi se, da se bliža čas, ko bodo morale vse italijanske stranke zavzeti napram fašizmu jasno določeno stališče. Kombinacija, ki bodo prišle pri tem v poštev, so zelo enostavne. Fašizem je že sedaj tako dobro organiziran, da mu ne more do živnega nobena druga stranka, ako nima na razpolago državnega aparata. Tega dejstva se posebno dobro zavedajo socialisti, katerim preti od fašizma tem večja nevarnost, čim bolj se ta stranka razvija v nekaj narodni socializem s samostojnimi cilji. Veliko gibanje v prilog sodelovanju z drugimi strankami, ki se je začelo med socialisti, je jasen dokaz, da se ta stranka fašistovske nevarnosti popolnoma zaveda.

Večina socialističnih množic je pripravljena žrtvovati dober del svojih idealov, da dobi stranka pod svoj vpliv vladni aparat in ga porabi za borbo proti fašistovskemu nasilju. Kakor znano, se obračajo pogledi socialistov predvsem k popularom. Zveza med socialisti, popolari in Nittijevu skupino bi tvorila tako protifašistovski večino. Vsake protifašistovske poteze pa bi padle že vnaprej, ako bi se izvršil med socialisti nov razkol, ki grozi ravno radi nesoglasja v vprašanju sodelovanja.

Vsa italijanska notranja politika stoji torej pod dojemom fašistovskega vprašanja. In to vprašanje postaja tem bolj odkrito in tem bolj pereče, čim bolj se fašizem razvija v nekako državo zase. To njegovo mnenje je očitno in fašisti ga niti ne prikrivajo. Že danes je ta razvoj dozorel v toliko, da si je fašizem ustvaril nekako «Fašistijo», t. j. organizacijo, ki ima vse znake pravilne

državne organizacije. Njeni voditelji se obnašajo kakor kaki ministri, izdajajo povelja in odloke, obrazloži so si svoje vojaško vrhovno poveljništvo, odseke za civilne zadeve itd. Najznačilnejše pa je to, da se smatrajo za poklicane, da ščitijo in zastopajo interese Italije na znotraj in na zunaj na svojo roko in brez ozira na osrednjo vlado.

Takšne oblike zavzema polagoma fašistovski vprašanje. Jasno je, da tak položaj ne bo mogel večno trajati in da se bo vprašanje razmerja med državo in fašizmom moralo končno rešiti. Ali mora fašizem vsiliti vse ostali Italiji svoje ideje, ali bo moral odnehati! Do sedaj se to vprašanje ni še rešilo ne v eni ne v drugi smeri, in to je eden glavnih vzrokov da notranje krize ne more rešiti nobena vlada, da se v vsaki vladi, čim je bila sestavljena, začne takoi nova vladna kriza! Mi Slovani v Italiji smo pod silo razmer le nevarni glej: dalcí te orjaške notranje borbe. Naša glavna skrb mora biti, da stvari pravilno zapopademo. Ako ima logika stvari še kaj veljave na tem svetu, bo moralo priti to nasprotje med fašizmom in ostalo Italijo v bližnji bodočnosti do izbruha in do rešitve. Ni dvoma, da bodo stranke, ki im grozi od fašizma nevarnost za njihov obstoj, že iz gologa strankarskega egoizma storile vse mogoče, da pridejo do oblasti in jo obrnejo proti njemu. Isti strankarski egoizem in pa izkušnje izza lanskil volitev jim bodo narekovala, da poskusijo rešiti fašistovski vprašanje še pred novimi volitvami.

Tedaj pa nastopi vrhunec sedanje mične notranje krize in fašizem se bo ponudila prilika, da pokažejo, kolika je pravzaprav njihova resnična moč. Ves nadaljni razvoj pa je kljub vsemu v glavnem odvisen od fašistov samih in njihove taktike. Čim bolj bo nasilna in izizvalna, tem večja bo potrebna močne protifašistovske vlade, tem večja tudi verjetnost, da pride do ustanovitve močne protifašistovske koalicije.

Politična samostojnost in narodna avtonomija

Koncem tega meseca izide v nemem berlinskem založništvu že znano in pred časom spisano Masarykovo delo: «Nova Evropa». Zc ime, sloves in visoki položaj pisca dajajo temu delu posebno pomembnost. V tej knjigi razpravlja slavni pisec tudi o politični samostojnosti in narodni avtonomiji.

Za narod, ki se zaveda samega sebe, je politična samostojnost življenska potreba. Čim bolj misleč in odločno je ljudstvo, tem težje prenaša tuje nadvlade. Nasilno zatiranje in raznarodovanje pomeni v vseh narodno mešanih državah veličansko izgubo na energijah in politika moralne višine. Tudi gospodujoči narod je na škodi s tem, da ne sprejema vase najboljšje značaje zatiranega naroda. Svarilez izgled za to je madžarska država s svojo raznarodujočo breznačajnostjo.

Mali narodi stoji pod pritiskom svojih velikih sosedov. Nekdanja suverenost absolutističnih držav se pa vendar izgublja vsled meddržavnosti in internacionalnosti. Pa tudi po sodobnih političnih zvezah.

Razvoj Evrope in človeštva stremi po demokratiziranju. To je mednarodni in meddržavni odnosaj naj se počlovekoljubijo! Politika naj ne bo več torišče za machiavelističnorovarjenja. Narodna samostojnost in svojstvenost se bosta ob internacionalnosti nemoteno razvijali.

Branitelji obstoječih mešanih držav pripočajo narodno avtonomijo kot sredstvo za poravnava narodnih sporov. Pošteno izvedena narodna avtonomija, priznanje jezika v soli, uradu in parlamentu, bi zadostala v mnogih slučajih, posebno za narodne manjšine. Razlika pa je med teritorialno avtonomijo za ozemlja, na katerih živi le en narod, in posebnimi avtonomijami za razkrojene male manjšine.

Večine, oziroma celi narod stremijo po popolni samostojnosti, ki jim je bila nasilno odvzeta. Evropa se je uredila v prošlih časih, ko ni bilo priznana narodnostno načelo v toliki meri, kakor je v sedanji moderni dobi. Zato so tudi mnoge države narodnostno mešane in trpijo pod narodnim vprašanjem. Želijo, da se politični status quo ohrani, narodno vprašanje pa naj se reši z narodno in jezikovno avtonomijo. Res je, da se morajo mnoge narodne manjšine in nekateri narodi vsaj za sedaj zadovoljiti z avtonomijo.

Ako naj Evropa v resnici postane demokratična in, ako hočemo, da nastopi trajen mir, je potrebna radikalna rešitev narodnih vpra-

toda razkritja genijev so ravno zato tako velika, ker kostanjejo splošna last. Stremljenje iskati splošna spočetja v delnih pojavih je eno izmed temeljnih svojstev človeškega uma in vsa naša izobrazba...

— Evo, kam ste zašli! — ga je prekinil z zateglim glasom Pigasov. — Jaz sem praktičen človek in se ne spuščam v take metafizične podrobnosti in se tudi ne maram spuščati.

— To je prav! Imate prosto voljo, toda vedeti bi morali, da je že samo ta vaša želja biti izključno praktičen človek že gotov sistem, teorija...

— Izobrazba, pravite! — ga je prekinil Pigasov: — s tem me hočete zadiviti! Silno je potrebna ta vaša izobrazba! Počenega groša ne dam za vašo izobrazbo.

— Kako grdo debatirate, Afrikan Semjončič! — je pripomnila Daria Mihajlovna, na tiem pa je bila zadovoljna z mirno in elegantno vlnudnostjo svojega novega znanca. — «C'est un homme comme il faut», — je pomislila in pogledala z dobrototnim zanimanjem Rudina. — «Moram biti prijazna z njim». Zadnje besede je v mislih po ruski izrekla.

— Ne bom branil izobrazbe, — je nadaljeval po kratkem molku Rudin: — zakaj ne potrebuje moje obrambe. Vi ne marate zanjo... vsakdo ima pač svoj okus. Sicer bi nas to razpravljanje daleč odvedlo. Dovolite mi samo, da vas spomnim na starodavni prepovor: «Jupiter, ti se jeziš: najbrže si kriv». Reči sem hotel, da so vsi ti

Sam. Vendar treba ob sedanjih okolištinah računati z dejstvom, da bodo tudi v obnovljeni Evropi še nadalje obstajale narodne manjšine in torej tudi jezikovno mešane države. Te manjšine pa naj bi bile čim manjše in v državah naj bi živele, kolikor le možno, le en narod. Če se dva (Belgija), ali trije narodi (Švica) odločijo za ohranitev mešane države, potem se bo gotovo spoštovala volja teh narodnih odločitev.

Narodni spori so navadno vprašanja narodnih manjšin. Take manjšine bodo tudi v prenovljenih državah. Pri tej presnovi mora veljati pravilo, da so manjšine čim manjše in da so jim zagotovljene državljanske pravice. Zato naj bi se na mirovnem kongresu (knjižja je bila, kakor je rečeno, spisana poprej) sprejel mednarodni zakon v zaščito manjšin ter naj bi se v Zvezi narodov ustanovilo posebno razsodišče za narodnostna vprašanja.

Narodopisna opravičila meja se bo morala ravnati po demokratičnem in parlamentarnem večinskem načelu. Na Češkem n. pr. bo znatna nemška manjšina. Nemci naj ostanejo svobodna manjšina, enakopravna in enakovredna s Čehi.

Povdariti treba, da ni zanesljive narodnostne statistike. Gospodujejo si z vsemi možnimi odredbami v svojih uradnih statistikah krčiti število zatiranih narodov. Zamislili so si v ta namen narodopisno samovoljno, netočne jezikovne in narodnostne kategorije (n. pr. občevalni jezik). Izvedba natančne narodopisne statistike je neizogibna zahteva ne le zgodovine in znanstva sploh, ampak posebno tudi politike in uprave.

Ugotovitev narodopisnih meja bo morda po vojni omami v nekaterih slučajih le časna odredba. Cim se narodi pomirijo, in bo priporočeno načelo narododolžbe, se ne bo moglo preprečiti poprava narodopisnih mej in manjšin. To tem manj, če manjšine ne bodo vedno zatirane. Svobodne manjšine bodo igrale svojo vlogo v uredbi Evrope. Njihova naloga bo, da bodo povpeševala razvoj prave internacionalsnosti!

Senator Klofač o bodočem razvoju stvari v Evropi

Vodja čehoslovških narodnih socialistov in senator Klofač, poznan tudi na vsem našem jugu kot velik prijatelj Jugoslovencov, je povodom razprave o izjavah ministra za vnanje stvari o konferenci v Genovi izustil v čehoslovškem senatu znamenit govor, v katerem je ostro zavračal očitke in napade z opozicijske strani.

Kot glavne naloge konference v Genovi je označil, da se ustvari odnos z Rusijo, da se vzpostavi medsebojno zaupanje med državami, in da se sklenejo mirovni dogovori, ki naj preprečijo vojne spopade vsaj za bližnji čas. V vseh teh vprašanjih podpira njegova stranka politiko ministrskega predsednika dr. Beneša in predsednika republike, ki objektivno in z višjega stališča motri mednarodno politiko in notranji položaj v državi.

Polemizirajoč proti nemškimi govornikom je rekel Klofač, da ne more razumeti njihovega sovraštva proti narodu, ki je v tej vojni žrtvoval 1 1/2 milijona ljudi. Menil je Francozji. Ta da ne želi vojne, marveč zahteve uredbe, ki naj onemogočijo vojno. Ko vidimo, kako vpliv Amerike in Japonske narašča vedno bolj, je jasno, da se evropska, posebno pa nemška duševnost mora izpremeniti. Res je, da Čehoslovška preživlja težke gospodarske potrebe, ali ameriški državnik in finančniki kažejo veliko zaupanje do čehoslovške republike. To ameriško izpričevalo je laskovo in upravičeno.

Tudi govornik hoče solidarnost delavstva, ali ta ni možna ob sedanjih razcepjenosti delavstva. Današnja komunistična Rusija je že drugačna, nego je bila v prvem času revolucije. Nobena revolucija — ne verska, ne narodna, ne socialna — se ne da ponoviti, ali iz vsake revolucije se moramo nekaj naučiti. Poizkusi, da bi pri nas uprizorili revolucijo po ruskem vzgledu, so blazni — pri nas je taka revolucija izključena. Lenin sam je priznopal, da so boljševiki voditelji odrekli svojih prvotnih komunističnih ciljev. Komunistem, kakor so si ga predstavljali v Rusiji, je otročarja, kajti socializem mora računati z dejstvi!

Prišedki k pritohban Nemcev radi zapostavljanja na polju šolstva, je ugotovil govornik na podlagi statističnih podatkov, da je za nemško šolstvo istotako dobro preskrbljeno kakor za češko.

Razpravljajoč o razmerju do Rusije je ugotovil, da je Rusija dejansko priznana za s tem, da je bila povabljen v Genovo. To je ojačilo sovjetsko vladavino, da more mirno prikaževati nadaljnji pojava (v Haagu), čeprav je notranji položaj v Rusiji zelo slab. Ob teh okoliščinah moramo priti na jasno, kaj bi se zgodilo, če bi pojava v Haagu ostala brezuspešna, ali če bi Francija in druge države sploh ne šle v Haag. Amerika ne bo posegala v evropske stvari, dokler ne bo videla, da so dozorele za to. Čakala bo, da Evropa stori, kar more.

napadi na sisteme in splošne sodbe t. i. d. zato tako odvratni, ker z zamikanjem sistemov, zanikanja ljudje sploh vsako znanost in vedo in vero vanjo, torej tudi vero v same sebe, v svoje sile. Človeku pa je vera potrebna, ne more živeti od samih vtisov, noče se otresti misli in vere vanje. Skeptičizem je vedno v družbi neplodnosti in nemoči...

— To so samo besede! — je zamrmral Pigasov.

— Morda. Toda dovolite mi, da vas opozorim na sledeče: če rečemo: »to so samo besede!« — se hočemo največkrat otresti skrbi povedati kaj več nego le besede.

— Kako mislite, gospod? — je vprašal Pigasov in zamišljal.

— Gotovo ste razumeli, kaj sem vam hotel povedati, — je odgovoril Rudin s prilajeno nestrpnostjo. — Ponavljam, če nimam človek trdnih načel, ki bi vanje verjel, če nima podlage, na kateri bi trdno stal, kako naj razume potrebe, pomen in bodočnost svojega naroda? Kako naj ve, kaj mu je napraviti, če...

— Čast in mesto! — je brez nikake zvezi izustil Pigasov, se poklonil in šel na drugo stran, ne da bi koga pogledal.

Rudin ga je pogledal, se nasmehnil in molknil.

(Dalje).

Z zadovoljstvom jemlje govornik na znanje izjavo ministrskega predsednika, da je razmerje Čehoslovške do Francije prijateljsko, kakor je bilo poprej. Kajti Francija je bila, ki je stala na strani Čehov v največji uri. To seveda ne pomeni še, da bo Čehoslovška tirala francosko politiko. »Kar se tiče Rusije — je naglašal govornik — se bližamo bolj angleški stiski. Pa tudi v Franciji so že močne struje, ki zapuščajo doseženo politiko zanikanja Rusije in se izrekajo za politiko, ki smo jo imeli branili skozi pet let. Kot realisti v politiki moramo računati z množico, da se francosko-angleško razmerje zboljša.

Govornik je ugotovil nato s hvaležnostjo, da dr. Beneš polaga važnost v sodelovanje z Jugoslavijo in Rumunijo in da je poljska politika postala zmernejša. V Evropo je prišel nov duh in gre za to, da nacionalizem tolačimo drugače in ne kot sovraštvo in maščevanje. Če bi Nemci v tem pogledu izvajali zmago nad samimi seboj, bi to duševno prerjenje pomenilo večji uspeh, nego je ves versailski mir.

Ob sedanjih razmerah je treba imeti popolno zaupanje v predsednika republike in v ministar za vnanje stvari. Ne smemo pozabiti, da gre za jako kočljive stvari, ki čisto ne smejo priti v javno razpravo. Mala ententa je velik aktivni uspeh, kar pomeni konec varuštva veseli nad malimi narodi!

Senator Klofač je zaključil: »Nadejamo se, da po grenkih izkustvih zavezniški — pa naj bi bilo tudi preko sovjetskih glav — najdejo pot do srca ruskega naroda in da se bo pri nadaljnjih poizkusih za rešitev poveljnih razmer naglašalo ustvarjanje, konsolidiranje, postopno delo.« V tej nadi je zagotovil govornik še enkrat, da bo njegova stranka trdno in zvesto stala na strani ministrskega predsednika.

Dnevne vesti

Iz življenja laških strank. Poleg krize, ki se je pojavila v socialistični stranki radi nesoglasja v vprašanju sodelovanja, se je pojavila skoraj istočasno značilna kriza v vrstah italijanske demokracije. Demokratska parlamentarna skupina, ki je štela 150 poslancev in je bila še ob času zadnje vladne krize najmočnejša stranka v parlamentu, se je razcepila v zadnjem času na štiri nove stranke: 1. demokratska skupina s poslancema Pera in Di Cesaro na čelu, h kateri je pristopilo okoli 35 poslancev; 2. skupina italijanske demokracije z Nitti-jem na čelu, ki bo štela tudi približno 35 poslancev; 3. skupina liberalne demokracije, ki ji načeluje Giolitti in h kateri je pristopilo 40-50 poslancev in 4. skupina neodvisnih demokratov, ki ji bo voditelj De Nava in ki bo obsegala vse ostale poslance nekdanje enotne demokratske skupine.

Značilno je, da je nekoliko bivših Giolittijevih prijateljev stopilo v Nittijevo skupino italijanskih demokratov, kar pomeni, da Giolittijev vpliv med italijansko demokracijo pada, da si bo njegova skupina najmočnejša med vsemi štirimi demokratskimi skupinami.

Delavski sindikati v Italiji. Mednarodni delovni urad v Ženevi (Bureau international du travail) je objavil pred kratkim splošno statistiko delavskih organizacij vsega sveta za leta 1913-1920. Iz te statistike je razvidno, da je znašalo v Italiji število organiziranih delavcev v l. 1913. le 972.000, a v l. 1920. že 3.100.000. Ta ogromna armada delavskega ljudstva je bila organizirana v štirih velikih organizacijah, ki so: 1. Splošna delavska zveza (socialistična), ki je imela koncem l. 1920. 1.926.861 vpisanih članov. Med temi je bilo 46% kmetijskih in 44% industrijskih delavcev. 2. Italijanska delavska zveza (popolnari), ki je štela pred vojno 100.000, a koncem l. 1920. že 1.182.921 vpisanih članov. Med temi je bilo 80% kmetijskih in 20% industrijskih delavcev. 3. Sindikalna zveza (anarhisti), ki je bila ustanovljena l. 1912. in ki je štela takrat 120.000 članov. 4. Zveza neodvisnih sindikatov, ki se je osnovala v l. 1920. in ki sprejema vase delavce, ki nečejo biti člani nobene izmed drugih treh delavskih zvez. Ker se je ta zveza ustanovila še l. 1920., ne vsebuje poročilo mednarodnega delovnega urada o njej nikakih števil.

Seznam delavskih zvez v Italiji, kakor ga je objavil mednarodni delovni urad, pa ni več popoln. Poleg gori omenjenih zvez je treba omeniti še sledeče organizacije, ki so se ustanovile pozneje: 1. Delovna zveza (Unione dei Lavori), ki sprejema delavce, kateri izstopijo iz Sindikalne zveze in v kateri so vključeni večinoma tudi republikanski delavci. 2. Zveza sindikalnih združenj, ki obsega predvsem fašistovske strokovne organizacije.

Splošno se sodi, da tudi številke vključenih delavcev niso več točne, kar velja predvsem glede socialistične Splošne delavske zveze, iz katere se je v zadnjih dveh letih pod vplivom fašistovskih nasilij izpisalo precejšnje število članov ter se pridružio drugim organizacijam, večinoma poplarskim in fašistovskim.

Naša krajevna imena. Na naš očišek, da »Nazione« kratkoma udari po mizi, ko debata ne gre naprej, nam omenjeni list zatrjuje, da nas hoče le prepričati. Prepričati se damo radi, če so argumenti pravi. Močote pa se nam posreči prepričati »Nazione«, zato hočemo jasno obrazložiti oziroma ponoviti svoje stališče glede krajevnih imen.

Pred vsem omenimo, da nam ne gre samo za ime Bovec ampak za celokupno vprašanje sploh. Omenimo nadalje, da bomo vedno z vso odločnostjo branili svoja nazivanja za italijanska mesta kakor Benetke, Rim, Oglej, Milan itd. Zakaj naš narod ni šel v Benetke ali Rim ter tam na licu mesta izjavil: To mesto se bo od sedaj naprej tako in tako imenovalo; ampak naš narod si je ustvaril ta imena doma, v krajstvu svojega materinega jezika, ker je s temi mesti imel čez morje in hribe posla, ker ta mesta igralo vlogo v njegovi zgodovini. Logično je, da tudi Italijanom priznavamo pravico, da rabijo nazivanje kakor Lubiana, Zagabria itd.; zakaj tudi oni so si ta imena ustvarili doma, ker so imeli zgodovinske zveze s temi mesti. Naj tu le mimogrede podčrtamo, kako lepo so Italijani v teh primerih (v ostalem kakor mi pri njihovih imenih) pridržali slovensko besedo in jo le prilagodili svoji go-

rici. Le tak proces je naraven in — praktičen. Nobenemu Italijanu ni padlo na misel, ko je imel posla z Ljubljano, da bi izkopal staro rimsko Emono. In sedaj mislimo, da se bomo precej zbližali. Naši kraji so postali del Italije in imajo vsak dan več ali manj opraviti z Italijani. Naravno je, da bo Italijani ime našega kraja izrekli in pisal po svoje, kakor se je to zgodilo pri Ljubljani in Zagrebu. Pri nekaterih krajih se je to že zgodilo. Imenujemo posebno primer Sežane, kjer je Italijan iz kraljevine na naraven način odpravil strahovito »Piccolovo« spakdranko »Cesiano«. Sežana in Sesana je isto, sta le dva pravopisa. Če bi bilo povsod tako, bi izostal marsikateri protest. Zakaj se ni pridržalo ime Dolina, ki je še bolj blaglasno, in se je prekrstilo v S. Odorico? Da se torej prilagodijo imena večjih krajev v neobhodno potrebni meri italijanski ortografiji in izgovarjavi in to zakonitimi potom, profiti temu se ne bomo upirali, kakor se ne upiramo nazivu Zagabria ali Belgrado. Upiramo se le temu in se bomo vedno upirali, da se porajajo kar čez noč in v glavah posameznih samovoljnih uradnikov najverjetneje spakdranke. Ali je gospod pri »Nazione« znan primer Kilovce? Ta vas se danes uradno imenuje samo Montefreddo (napis na postaji). Do tega »Mrzle hriba« se je italijanski železničar povzpela na sledeči način: Ko je nemški (vojaški) kartograf risal našo deželo, je po slavem nemškem načinu pristavil na slovensko dežlo »Kil-« svoj ravno tako slavni »berg« in nastalo je ime Killenberg. Ko je prišel italijanski uradnik v našo deželo, je svedel (l) priznal le nemško ime, in prevedel na sledeči način: Berg — monte, kill (mal lapsus, mesto kühl) = freddo, in nastal je Montefreddo, čeravno popotnik zaman išče ta »mrzli vrh« v blagem obnebniku kilovske ravnine. Gospodje pri »Nazione« niso nedostopni argumentom. Vprašamo jih prav na srce: Ali bi mi bili vredni, da se sploh imenujemo š ljudje, če bi ne protestirali proti takemu postopanju?

Naj navedemo še primer. Ali je prav, da se Podgora, slavna Podgora, posvečena s potoki krvi, ki je v sto in sto zgodovinskih poročilih italijanskega generalnega štaba nazvana vedno le »Podgora«, danes imenuje Piedimonte? Ne samo mi, tudi vi, gospoda pri »Nazione«, bi morali protestirati proti temu!

Torej: kjer je potrebno, pri večjih krajih, naj se upelje italijanski pravopis in prilagoditve italijanski izgovarjavi, kakor se je to zgodilo pri mestih ki so bila nekdaj slovenska in ki nosijo še danes svoje prilagodljive ime: Livenci, Gradisca, Lucinico, Savogna, Sagrado itd. a zraven, in tu prija naša izrecna zahteva, naj se uradno priznata tudi slovenska izgovarjava in pravopis. Zakaj naš človek se je učil v slovenskega pravopisa in imenuje svoj kraj, kakor so ga krstili njegovi pradedje. Zahtevamo zase isto pravico, katero zahteva »Nazione« za Italijane in katero jim mi priznavamo, in poudarjamo le pri tem, da je naša pravica pri mnogih krajih mnogo starejša, celo, naj nam »Nazione« ne zameri, pri imenu Koper.

H koncu naj zavrnemo očitke neumnosti (goffagine), tim več ker nam »Nazione« daje prav v tem, radi česar nam očitka »goffagine«. Taki izrazi spadajo v krčmo, ne v list. Ali je res »goffagine«, če nam »Nazione« sama priznava, da se je arabska Misrata spremenila radi blagolajsa neznatno v Misurata, in če mi v očigled različnim Montefreddo, Monrupino, S. Odorico, Frascatti, Piedimonte itd. kličemo: Postopaje z nami vsaj tako kot z Arabci?

Vedno površni pri razpravi v rimskem parlamentu o uspehih genovske konference je poslanec Bevione zaključil svoj govor takole: »Italija more mirno gledati v bodočnost. Njena narodna vprašanja so rešena; edinstvo naroda je ustanovljeno; naravne meje so dosežene in so neizpremenljive; stoletna sovraštva, Avstrija, je zrušena. Če bi se v Evropi razveljavil nov vihar, bomo mogli mi ohraniti mir z varnostjo in častjo. Danes razumemo, kaj je bila naša vojna in naša zmaga.« — Pustimo na strani vnanjo politiko, vprašanje, ali bi se nov vihar v Evropi res nič ne dotikal Italije. Zanimivo in značilno pa je, da se govornik enostavno ne briga za dejstvo, da ima vsaka država poleg vnanje tudi svojo notranjo politiko in da brez dobro urejenih notranjih razmer ne more biti dobre in uspešne vnanje politike. Govorniku se zdi brezpomembno, da je v notranjo politiko Italije prišel nov element: vprašanje drugorodnih manjšin! To prezira govornik ter proglašja enostavno, da so narodna vprašanja Italije rešena! Prosvetljeni duhovci Evrope — med temi posebno predsednik čehoslovške republike, Masaryk — smatrajo rešitev vprašanja narodnih manjšin v drugorodnih državah za najvažnejše vprašanje za uredbo Evrope, za bodoče razmerje med narodi in za ohranitev miru; za gospodo v rimskem parlamentu pa to vprašanje enostavno ne obstoja! Oni mislijo, da so to vprašanje rešili za Italijo s tem, da se ne menijo zanj! Bodoči dogodki jih pa bodo učili prav gotovo, da so v hudi zmoti, da narodno vprašanje, vprašanje drugorodnih manjšin, nikakor ni še rešeno in da se bodo mogli baviti z njim in ga pravilno rešiti! Priti bodo morali do izpoznanja, da je najboljša naravna meja zadovoljstvo državljanzov ob mejli Poslanec Bevione je dokazal le, da so v Italiji še zelo površni tudi pri presojanju važnih vprašanj. Še jim bo treba šole in — izkustev!

Narobe svet. Na vsem božjem svetu, kjer ljudje naravno in logično mislijo, velja pravilo, da so uradniki radi ljudstva tu in ne narobe. Zato morajo biti uradniki usposobljeni za poslovanje z ljudstvom, ne pa da bi se moralo ljudstvo prilagajati nesposobnosti ali zlohotnosti uradnikov, ali pa da bi moralo radi uradnikov trpeti škodo na svojih materialnih interesih ali se celo odrekati svojim narodnim in državljanjskim pravicam. Pri nas pa je drugače, ravno narobe. Ker uradniki niso sposobni za poslovanje v jezikovno mešanih krajih, ker ne poznajo jezika ljudstva in ne morejo zato občeavati z njim ter vršiti svoje službene dolžnosti, se zahteva od našega ljudstva, naj se ono prilagodi tej nesposobnosti uradnikov, naj se oglavi njegova pravica do rabe svojega jezika pri občeavnanju z oblastjo, naj trpi radi tega tudi materialno škodo in naj se — kar je najhujše — odreče svojih državljanjskih pravic! Uradnik, ki je kriv, dobiva s tem nagrado; ljudstvo pa, ki zahteva svojo pravico, je kaznovano! In vrhu tega mora še poslušati očitke, da je nestrokovno, nespravljivo, prepotentno! In gromovniki po italijanskih listih bi hoteli dokazati, da je tako na glavo postavljeno razmerje najpravičnejše in da živimo mi Jugoslovenci Julijanske Krajeve in našepetam izmed vseh svetov! Saj smemo biti Jugoslovenci — doma za pečjo! Ne, ne živimo v deželi z razmerami, urejenimi po svetli pravici, naravi, logiki in enostavnem razumu, ampak v — narobe-svetu. Pa naj nas pustejo in klevetajo, kolikor hočejo, mi se bomo vendar z sobni in nohti borili proti takim razmeram, kar nismo ne Afrikanci, ne čreda ovac, ne mrlija masa, ki je more vsadko

oblikovati, kakor bi se komu zljubilo, marveč smo zavedno ljudstvo, ki hoče živeti življenje urejene in pravne države, ne pa življenje — narobe-svet!

Zasedba javnih skladišč s strani bivših italijanskih vojakov. Včeraj je kakih 150 bivših italijanskih vojakov zasedlo javna skladišča, zahtevajoč, naj se odpuste uradniki, ki niso italijanski državljani in naj se dajo dotična mesta njim. Po pogajanjih z oblastmi so bivši vojski zapustili skladišča ob 3 popoldne, potem ko so dobili zagotovilo, da jim bodo šla oblastva na roko.

Prekopavanje pokopališča. V kratkem bo pripravljen za sveže pokopavanje del IX oddelka na pokopališču pri Sv. Ani in sicer vrste 27, 28, 29, 30 in 31, kjer so pokopani ostanki oseb umrlih 23. maja do 7. septembra 1913.

Do 15. avgusta bodo tisti, ki so upravičeni, lahko divjali nagrobne kamne in druge okraske postavljene v omenjenih vrstah; predložiti bodo morali v uradu pokopališča nakaznico, katero bo izdal IX oddelk Municipija (ulica Sanità 25) tistim osebam, ki bodo zmožle dokazati pravico posesti na omenjenih predmetih. Kamni se bodo dvignili lahko vsak dan izvezmši soboto in praznike. Od 16. avgusta naprej se kamni ne bodo mogli več dvigniti ter ostanejo na razpolaganje občine.

Zahvala. MDP — Sv. Jakob je priredilo s pomočjo svojega dramatičnega oddelka preteklo nedeljo predstavo v Komnu, ki je v splošnem povoljno uspeša. Zahvaljuje se bratskemu odboru komenskega »Sokola« za brezplačno prepušitev dvorane in za trudopolno vzpostavitev odra, županu gosp. Zigonu za njegov trud pri prireditvi kakor tudi gospej Zupenji, ki je društvenim igralcem s skrbno roko pripomogla, da so nastopili s potrebno garderobo. Najprirednejša zahvala naj gre tem potom tudi cenj. občinstvu, ki je, vkljub temu, da je bila reklama zelo majhna, s svojo številno navzočnostjo pokazalo, kako cenijo svojo mladino, ki se ne trudi daljnih poti, da zamore tudi ljudstvu po deželi nuditi za primerno majhno ceno dobro igr. Ponovna najprirednejša zahvala!

Podružnice »Prosvete« v Trstu. V nedeljski in tokovski številki »Edinosti« smo predložili v članku »Prosveta« potrebo skupne vezi med vsemi našimi prosvetnimi društvi. Omenili smo na kratko ustroj »Prosvete« v Trstu, ki ima nalogo, da postane središče vseh društev Julijske Krajeve. V naslednjem podajamo podrobnejše o načinu pristopa k »Prosveti«.

Kot podružnica lahko pristopi vsako že obstoječe društvo. V krajih, kjer takega društva ni, se ustanovi podružnica »Prosvete« v Trstu, že obstoječa društva, ki želijo pristopiti, skličejo občni zbor ter sklenejo na tem, da pristopijo kot podružnica k društvu »Prosveta«. Ta sklep občnega zbora javijo oblastvi, a prepis zapisnika občnega zbora vpošljejo »Prosveti« v Trst. Istočasno vpošljejo »Prosveti« izjavo, da sprejemajo pogoje, določene za pristop. Za tekoče leto so bili ob obč. zbora določeni sledeči pogoji: podružnica plačuje osrednjemu društvu mesečno 50 stotink članarine za vsakega posameznega svojega člana ter 10% od bruto inkasa vseh svojih prireditev. — Za to dobi podružnica na razpolago knjižnico, muzikalije, dramatične vloge, predavatelje itd. »Prosvete«.

Pristopivša društva obdržijo svoja lasna pravila, so v vsem samostojna, imajo svoj lastni odbor, svoj lastni inventar, premoženje itd. — V nedeljski številki »Edinosti« bo društvo objavilo natančen načrt za izposojevanje knjig, muzikalij itd. podružnicam. — Za vsa natančnejša pojasnila naj se društva obračajo na urad »Prosvete« v Trstu, via Fabio Filzi 10, l. Poziv narodnim društvom! Dne 2. julija se bo vršil ustanovni občni zbor »Solskega društva« v Sežani, ki prevzame za Slovenske Julijske Krajeve vse delo C. M. družbe. Dopoludne slavnostno zborovanje, pri katerem morajo biti zastopane vse že obstoječe C. M. podružnice in ki morajo do tega dne izpremeniti svoja pravila v smislu, da pristopajo kot podružnice k »Solskemu društvu« v Trstu.

Popoldne se bo vršila narodna slavnost, ki naj bo pravi narodni tabor združen z govori, deklaracijami, petjem, godbo itd. V ta namen vabimo naša pevka in druga društva na priznano sodelovanje.

To naj bo praznik vseh primorskih Slovencev. Pevska, godbena, športna in druga društva, katerih dolžnost je sodelovati pri tej prireditvi, da takoj javijo »Solskemu društvu« v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 20, l. točke, s katerimi nameravajo sodelovati. Pri pesmih: ime pesmi, skladatelja in besedilo.

Od Sv. Jakoba. Sledeč svojim tovarišem pri Sv. M. Magd. je tudi odbor MDP pri Sv. Jakobu sklenil, da priredi 18. t. m. prireditve katere polovica čistega dobička naj bi bilo v prid dijaški mladini. V dvorani DKD pri Sv. Jakobu uprizori omenjenega dne dram. odsek MDP trojeansko veseligr. »V Ljubljano jo dajmo«, ki je imela že v Komnu neprisrčljav uspeh. Podrobnosti se še javijo.

Kdor ve, s kakim trudom se mora boriti naše dijaštvo v Jul. Krajinu za svoj obstanek, s kakimi težkotami je zvezano delovanje dijaške Matice, se bo z veseljem odzval temu povabilu in bo prihitel na ta dan h Sv. Jakobu na prireditev.

Prožile bodo med tem časom nabiralne pole, na katere bodo določeni tovariši pobirali prispevke za Dijaško Matico.

Prosijo se tem potom bližnja društva, da opuste na ta dan vsako morebitno prireditev.

Kdo ve kaj? 13 letni Viktor Kralj iz Trebče je pred štirinajstimi dnevi izginil iz Sežane, kjer je služil za pastirja. Nikake sledi ni za njim. Dečko je precej razvit, belih las, plavih oči. Obleden je bil v praznično sivo obleko. Kdor bi kaj vedel, oziroma izvedel o dečku, je naprošen, naj sporoči nemudoma na naslov: Anton Kralj, Trebče pri Trstu št. 167.

Društvene vesti

Tržaško učiteljsko društvo ima v petek 9. t. m. ob 17% redno odborovo sejo. Ker gre za skupno postopanje v važni zadevi, se vabijo k seji tudi vsi voditelji ali njih namestniki. Naj ne manjka nihče.

»Odvada«. Danes ob 20.30 uri je sestanek. Bodite točni in pridite vsi!

Slov. akad. fer. društvo »Balkan«. Danes ob 20.30 sestanek; na dnevnem redu je: Predavanje o brezičnem brzojavu. K sestanku se vabijo vabijo starejšine; prijatelji društva so dobrodošli.

Predsednik.

»Prosveta«. V soboto, dne 10. t. m. ob 20. uri se bo vršilo v dvorani Gospodarskega društva v Sežani predavanje o planetu Marsu. Predava gosp. dr. Lavo Cermelj.

Predavateljski odsek društva »Prosveta« v Trstu.

Telovadno društvo »Sokol« pri Sv. Jakobu priredi v nedeljo dne 11. t. m. celodnevni izlet na Planino nad Vipavo. Zbirališče na postaji

Rocol. Odhod z vlakom ob 6. uri iz Rocola za Stanjela, kjer se nadaljuje peš do Planina. — Kosilo iz nahrbtnika. Zvečer se vračamo z ves črnim vlakom v Trst.

»Prosveta«. Tajništvo društva »Prosveta« se nahaja v Trstu, via Fabio Filzi 10, l. Uradne ure: od 8. do 13. in od 16. do 19. Vsa kulturna, kakor tudi druga društva naj se za kakršnibodoli informacije blagovoljno obrniti na ta naslov.

Odvada. Jezikovni krožek »Odvade« rabi kot strokovne pripomočke boboročice, vakovrstne knjige starih izdaj, rokopise in slino. Proti primerni odškodnini. Naslov: I. K. »Odvada«, Trst, Chiarbola sup. 11.

Iz tržaškega življenja

Predzren roparski napad na stanovanju malega trgovca-poseselnika na Scali Santi. Na Scali Santi št. 278 stoji prijazna, rdeče pobarvana hišica, v kateri stanuje že mnogo let mali trgovec-poseselnik Matej Gomizelj in njegova žena Josipina. Zakonska posedujeta v isti hiši malo, priprosto trgovino z mešanim blagom.

Včeraj ob prvih jutranjih urah se je odigral v tej hiši predzren roparski napad. Kmalu po tem dogodku se je podal naš poročevalec na Gomizeljev dom, govoril s prizadeto družino in izvedel od njih naslednje podrobnosti:

Bilo je okoli 5. ure: Josipina je vstala in se odpravila v kuhinjo, kjer je zanečila ogenj. Par minut pozneje je prišel v kuhinjo tudi njen mož, pripravil nekaj ovsa, in ga nesel mežgi v hlev. Med tem časom je šla ženska v trgovino tik kuhinje. Ko je hotela odpreti trgovino, je zaslišala glas svojega moža. Glas je prihajal iz hleva. Vsa prestrašena, sluč, da se je morala možu kaj hudega pripetiti, je stekla iz trgovine. Toda ko je stopila na prag med trgovino in kuhinjo, sta planila pre! njo dva tolovaja. Eden izmed njiju je imel zavzeta uro z belim robcem.

— Moj Bog... Pomagajte — je zavpila ženska.

— Molči!... molči!, sicer te razrežemo na koščke! — sta ukazala tolovaja in istočasno pahnila žensko v trgovino. Kmalu sta jo vrgla ob tla. En tolovaj je našel v trgovini dva kosa vrvi. Z njo je zavezal ženski no, e in roke. Drugi tolovaj pa jo je med tem časom tiskal za vrat, jo tepel s pestmi in ji gnetel v usta umazano cunjco.

Sedaj te bova nesla v hlev, k tvojemu možu — sta dejala tolovaja ženski. Nato sta jo prišla in jo nesla v hlev. Tam je ležal na kupu gnoja njen mož. Bil je zavezan z dolge vrvice. Tolovaja sta ostala v hlevu. Kmalu je pokukal v hlev tretji tolovaj in rekel tovaršema:

— Našla sva, kar sva iskala. Sedaj pa gremo...

Tolovaja sta zapustila hlev. Pozneje se je posrečilo ženski, da se je iznebila vrvi. Stekla je na dvorišče in začela klicati na pomoč.

Matej je pravil našemu poročevalcu naslednje: »Ko sem bil v hlevu, sta planila name dva tolovaja me zvezala z vrvi, mi vzela uro in veržico in me vrgla na gnoj. V usta sta mi tlačila seno, cunjco in gnoj. Nato sta zapustila hlev. Kmalu po tem sta prinesla druga dva tolovaja v hlev mojega ženo.«

Ta slučaj roparskega napada je vzbudil po tamošnji okolici in po Rojano veliko ogorčenje. Tolovaji so govorili v dialektu, kakor se govori v srednji Italiji.

Rihemberk. Tukajšnji tamburaški krožek priredi v nedeljo, dne 11. t. m. ob 3. uri pop. na dvorišču gostilne »na Governu« vrtno veselico. Na sporedu so pevske točke in daljša igra. Med posameznimi točkami udarja domači tamburaški zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

Književnost in umetnost

Književno naznanilo. Izšla je knjiga, Ivan Lapajne: »Jugoslovanski posojilničar in zadrugar«. Drugi popravljeni in pomnoženi natis »Slovenskega posojilničarja«. Navod o poslovanju jugoslovanskih zadrug. 144 strani v VIII. Založil pisatelj, Tiskala br. Rumpret v Krškem. Cena 20 Din. (80 K — vezanemu iztis), oz. 18 Din. (72 K — brušurani knjigi). Knjiga se priporoča upravnikom in snovalcem raznovrstnih pridobitnih in gospodarskih zadrug. Naročila sprejema Ivan Lapajne, solski ravnatelj v p. in predsednik »Okrajne posojilnice« v Krškem.

DAROVI

Za »Solsko društvo« so darovali po 20 lir: gg. Mihael Pavlič, Crnikal; Anton Miklavčič, Ržana; Albin Šikovič. G. Josip Plišič, 12 lir. G. Josip Jakomin 5 lir. G. Andrej Bažec, Crnikal 3 lir.

Gospa Bulić daruje po gđni Cink-ovi L 20 za sirote slovenske šole v Trstu.

Za Ivana Jajčiča so darovali: Jakob Strukelj na Opčinah 10 lir, pek Rebul 5 lir, neimenoovan s Proseka 5 lir in nekaj živeža, Jakob Prhavec 6 lir, Stofa iz Sežane 5 lir. Blagim dobrotnikom bodi izrečena prisrčna zahvala.

Za Organizacijo oskrbnih vojnišir v Trstu so darovali: Zivnostenska banka, podr. Trst, L 100, Ivanka Mikelič, Olga Pertot in L. S. po L 10, Martelanc Mihael, Čjak Alojzija, Guštin Justina, Olga Čermelj in N. N. po L 5.

Nadalje so darovali po nabiratelju g. profesorju Skrbinskih rojaki v Pragi gđje: Jos. Skrbinek K 20, Roko Bradanović K 50, prof. M. Murko K 10, L. Cvetnić K 10 Erharčić K 10, Jovan Vučković K 30, Brača Luković K 60, Zlatko Ubel K 20, Anton Mihajlovič K 10, Ivan Arh K 30, Anton Zdenković K 50, Emil Petsche K 10. Skupaj 310 K. Iskrena hvala dragim bratom, osobito požrtvovalnemu g. nabiratelju.

Gospodarstvo

Novo gospodarske ustanove v Jugoslaviji. Ustanovile so se nastopne nove delniške družbe: Amerikansko-jugoslovanski »Petrolejski« delniška družba v Belgradu z delniško glavnico 8 milijonov dinarjev. Ustanovniki so: Standard Oil Company v New Yorku, Uziška industrijska delniška družba v Uzi in vinogradniška delniška družba »Vinaria« v Ptuj. Z delniško glavnico 3 milijonov dinarjev; banka Kukar in Jarič, Leskovac, z delniško glavnico 2 milijonov dinarjev.

Jugoslovanska trgovska pogodba z Nemčijo. Provizorično trgovsko pogodbo z Nemčijo, ki jo je jugoslovanski parlament sprejel že pred nekoliko tedni, je sedaj odobrili tudi nemški državni zbor. Ena najvažnejših točk v pogodbi je medsebojno priznanje največje ugodnosti, ki ne bo veljalo samo glede uvoza, izvoza in prevoza blaga, kakor tudi zaračunavanja, ampak tudi za postopanje s trgovci na potovanjih v trgovske svrhe, za prevažanje oseb na kopnem in po vodi in za postopanje z ladijami.

Borzna poročila.

Trst, dne 7. junija 1922.

Jadranska banka	129
Cosulich	301
Dalmatia	265
Gerolmitich	1700
Libera Trieste	500
Lloyd	1280
Lussino	720
Martinič	152
Oreania	185
Premuda	370
Trpčević	230
Ampelea	589
Cement Dalmatia	310
Cement Spalato	269

Tuja valuta na tržaškem trgu:
Trst, dne 7. junija 1922.

agrske krone	2.20	2.30
avstrijsko-nemške krone	15.	18.
čehoslovanske krone	37.10.	37.65
dinarji	28.	28.50
tejt	12.75.	13.75
marke	6.55.	7.30
dolarji	19.05.	19.20
francoski frankl	175.	175.35
švicarski frankl	365.	369.
angleški funti papirnati	86.10.	86.40
angleški funti, zlati	93.75.	95.75
napoleoni	75.	76.

KNJIŽEVNA NOVOSTI

ŠEST MLADINSKIH IGER

Spisala Josip Ribičič in Ivan Vouk. Izdalo in založilo društvo Prosveta v Trstu. Cena broš. knjigi 5 L, vezani 7 L. — Cena posameznim snopičem 1'50 L.

I. snopič Jos. Ribičič: »Vraže«, trodejanka.

II. snopič Jos. Ribičič: »Škrati«, dvodejanka in »Pri Sv. Petru«, enodej.

III. snopič Jos. Ribičič: »Čudodelna srajca« in »Mladje« enodejanki.

IV. snopič Iv. Vouk: »Trije snubci«, tri slike.

Na prodaj v naslednjih knjigarnah:

J. Štoka, Trst, ulica Milano, Trani, Trst, ulica Cavana, Kat. tisk. dr. v Gorici, ulica Carducci, kakor tudi pri »Prosveti«, Trst, ul. Fabio Filzi št. 10, L.

NAŠA ZALOŽBA V TRSTU

ta nova in prepotrebna književna zadruga, ki ima namen zalagati najboljše dela naših duševnih delavcev ob Adriji, je izdala kot svoje prvo delo sloviti »god. roman Ivana Preglja PLEBANUS JOANNES

Naročite to knjigo vsi, ki vam je nov kulturni razcvit našega ljudstva na tem ozemlju pri srcu!

Za veliko noč je izšla zbirka novel Franceta Bevka

FARAON

Obe knjigi je umetniško opremil slikar Tone Kralj. Cena prvi 5.50 L, drugi 5.20 L. Dobe se v Trstu pri Štoki in Traniju, v Gorici pri KTD.

Jadranski Almanah za l. 1923.

Poziv vsem duševnim delavcem

Naša založba v Trstu se je odločila, da izda za prihodnje leto »Jadranski almanah«, ki naj bo verno zrcalo in najlepši izraz vsega življenja našega naroda v Julijski Krajini. Obsega naj kratke informativne članke o vseh panogah: kulturi, politiki, kmetijstvu, socializmu, nar. gospodarstvu, dijaštvu, učiteljstvu, naših društvih in kulturnih organizacijah itd.

Pozivljamo tedaj vse naše kulturne delavce v Julijski Krajini, naj po svojih strokah sodelujejo. Članki naj bodo kratki in jedrnat, da bo slika našega naroda tembolj mnogostranska in popolna. Vsi rokopisi naj se pošljejo najkasneje do 30. junija t. l. g. Francetu Bevku, Gorica, Via Carducci 4, z izrecno pripombo »za Almanah«. Uredništvo »Almanaha« je poverjeno večšim rokam dr. Alojzija Resa.

Ker je almanah zasnovan kot strnjena oris vsega našega kulturnega, političnega in gospodarskega položaja v Julijski Krajini, smemo in moramo pričakovati najširšega odziva in sodelovanja vseh duševnih delavcev na tem ozemlju.

Trst, 1. maja 1922.

Naša založba.

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača.
Delniška glavnica in rezervni sklad K. Č. St. 225.000.000
Izvišuje kulturno vsa bančna in menjalniške transakcije.
Uradne ure od 9-13

VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV

dežnikov, belih in pisanih, žepnih robcev, možkih nogavic itd.

Trst Corso V. E. III. K. CVENKEL, šte. 24.

Največja prilika za birmo!

Srebrna ura z zlato verižico od L 140.— naprej edino 15

v ulici Scalinata 1, Francesco Buda

Samo na debelo za preprodajalce!

Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, čistilo za čevlje Brill, Ecla, Lift, različni glavniki, špaga, dišeča mila, krtiče, vzmetne zaponke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. po dnevnih cenah. 71
GIACOMO LEVI, Trst, Via S. Nicolò 19

Velika zaloga vina, žganja in likerjev

JAKOB PERHAUC

ustanovljena leta 1878

Trst, via S. T. Xydias št. 6, telefon 2-56.

Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec in kranjski slivovec.

Lastni izdelki: šumeča vina kakor šampanjec, šumeči istrski refošk Lacrima Cristi in druga.

Specialiteta: Jajčji konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor pristni malinovec in drugi.

Inserirajte v „Edinosti“

Tiskarna „Edinost“ v Trstu

izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

Mali oglasi

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Xdor liče službo, plača polovično ceno.

KRAVA z mlekom (10 l na dan) zajamčena 6 let, se prodaja. Pojasnila via dell'Istria 1 (mesnica). 1138

V DEVINU je na prodaj novo zgrajena hišica, pripravna za letovišanje. Obstoja iz dveh sob, kuhinje, kleti, podstrešja, in lepega vrta z vodnjakom. Naslov pri upravnistvu. 1135

NAJDI TELJ ovce z železno verižico na vratu, je naprošen, da mi jo vrne. Dobi primerno odškodnino. Zlobec, — financer, Opčine. 1136

V MORSKI kopelji Strunjan, ½ ure pred Portorožem v »Hotelu Strunjanu« se oddajajo lepe sobe z izvrstno postrežbo, po izredno nizkih cenah. 1137

TOMBOLA se bo vršila v nedeljo 11. junija v Nabrežini. 1011

KINA-VINO z železom po izkušenem receptu in druga enaka ima lekarna v Il. Bistrici. 28

POSESTVO, obstoječe iz dveh hiš (v eni hiši je trgovina z mešanim blagom in gostinca), vrta in dvorišča s čebelnjakom se radi odda da v najem. Eventuelno se tudi prodaja. Anton Koren, Podgorje št. 37, Istra. 1111

VELIKA LEDENICA za gostilno je na prodaj. Naslov pri upravnistvu. 1126

TRGOVSKI POMOČNIK, vojaštine prost, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom in železnine, Fran Repič, Ajdovščina. 1128

SLUŽKINJA, Slovenka, bi takoj stopila v službo. Pojasnila pri vratarju, Coroneo 1. 1134

ODPRTA KOČJA se prodaja po nizki ceni. Naslov pri upravnistvu. 1129

NOVE POSTELJE L 60, vzmeti 55, žimnice 45 volnene 95 in drugo pohištvo se prodaja po nizki ceni. Fonderia 3. 1131

KRONE srebrne in zlato, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, Il. 19

POZORI Krone, korale, zlato, platin in zobje po najvišjih cenah plačuje edini grozist Belleli Vita, via Madonna 10, L. 16

UBIRALEC in popravilalec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej, Trst, via Coroneo 1, V. nadst. 17

SVINEC mehek (olovo) kupujem vsako množino. Naslov Kuret, Settefontane 1. 195

RUSKI BEGUNEK VIOLINIST, absolvent petrogradskega in pariškega konservatorija, poučuje v igranju na gosli in tudi ruski in francoski jezik.

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga).

KDOR HOČE KAJ KUPITI

KDOR HOČE KAJ PRODATI

KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD.

INSERIRAJ V „EDINOSTI“

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše

kuhinske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa in emailirane prsti.

TRST — Piazza San Giovanni

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom

Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.

Obreštuje navadne hranilne vloge po

5%

vloge, vezane na trimesečno odpoved po 5 1/2%, ako znašajo 20-30.000 Lit. po 6%, ako znašajo 30-40.000 „ po 6 1/2%, ako presega 40.000 „

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune Posoja hranilne pušice na dom.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega premoženja nad 2300 zadržnikov, vredno nad 50 milijonov lir.

Daje posojila na poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Uradne ure od 8—13.

Tel. št. 16-04. Tel. št. 16-04.

Buffet Millionig

(ex Stegu)

Trst — Via XXX oktobra 19 — Trst

IZBERA:

gnjati, salamov, sira. itd. — Dreherjevo pivo, posebna vina, teran, briško in istrsko NB. Naročila z dežele se izvršujejo še isti dan, ko mi dospejo.

Cenj. odjemalcem se toplo priporoča udani lastnik (380) **IVAN MILLONIG.**

72 Uvozna in izvozna tvrdka

Debiasio & Domenis

Trst, via Coroneo 13, tel. 12-34

lastno skladišče v prosti luki št. 4 opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelane, emailirane kuhinske posode in najrazlične ših šip v originalnih zabojih po najnižjih konkurenčnih cenah.

- Vse blago je češkega izvora. -

AMBULATORIJ

za spolne, sifilitične, kožne in otroške bolezni 44

D.ra G. & A. De Leo

Specialista spolnjenja na pariški kliniki

Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in vnetja cevi in kapavca.

Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj.

Sprejemata od 10 do 12 in od 14 do 17.

Gorica, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzetta) S

Dr. A. Grusovin

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.

Gorica (Piazza grande) Travnik hiša

Paternoli. 60)

Pri Sv. Jakobu v čevljarnici FORCESSIN

Via G. Caprin št. 5 (prej via Erta)

dobite najmočnejše in najlpejše obuvalo za moške, ženske in otroke.

VELIKA IZBERA OBUVALA ZA BIRMO

Delavsko obuvalo po jako zmeranih cenah.

Podružnica: Via Udine št. 2 (prej via Belvedere) 316

DOBROZNANA MANUFAKTURNA TVRDKA

M. AITE

Trst — Via Mazzini šte. 37 (prej Via Nuova) — Trst
naznanja cenj. odjemalcem, da se je preskrbela z veliko izbero blaga za moške in ženske obleke, platna, bombaževine, volnenih odev, žimnic in vatiranih odev lastnega izdelka, trliža, volne in žime, izdelanega perila kakor tudi vsakovrstnih pletenin. Istočasno naznanja, da je preskrbljena z bogato izbero vseh potrebščin za pomlad in poletje po najzmernejših cenah.

KUPUJTE

ZANKL'ove barve, lake in čopiče

pri tej dobro znani tvrdki

Trst - Via Trento št. 8 - Trst

Brzjavni naslov: Zanklfigli

Gradec, Ljubljana, Maribor, Dunaj, Leoben.



JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: **Jadranska banka**, Beograd in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: **Frank Sakser State Bank.**

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obreštuje po 4%. Na odpoved vezane vloge obreštuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja za slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.